

Ковтун Яна Володимирівна,

Студентка 1- го курсу ФСП НТУУ «КПІ»

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ

Визначення конституційно-правового статусу національних меншин є надзвичайно важливим. Україна є суверенною, незалежною, соборною, багатонаціональною державою. За даними останнього перепису населення, який відбувся в 2001 р. сумарна чисельність національних меншин в Україні складає 27, 6 % від загальної чисельності населення України, що складає приблизно 13 млн. осіб. Законодавство України, як держави демократичної, гарантує всім громадянам України рівні права, свободи і обов'язки, незалежно від національності, через конституційно-правовий статус громадянина.

Конституційно - правовий статус — сукупність основних прав, свобод і обов'язків суб'єктів, закріплених нормами Конституції і нормативно-правовими актами. Законодавством України, а саме Законом України «Про національні меншини в Україні» і ст. 11, 24, 10 Конституції України та іншими нормативно-правовими актами, передбачений конституційно-правовий статус національних меншин [1, 3].

Національна меншина - спільнота осіб іншого етно-національного походження і чисельно меншої, ніж титульна нація країни, де така група проживає на законних підставах під юрисдикцією цієї держави, є не домінуючою, відрізняється від решти населення комплексом об'єктивних ознак, а саме культурою, релігією та мовою, а особи, які до неї належать, виявляють почуття національного самоусвідомлення і виражають прагнення до самоідентифікації як представники такої групи [2,с.36].

Тобто до національних меншин на території нашої країни належать групи громадян України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою [3].

Недооцінити значущість правового статусу національних меншин, як засобу захисту від дискримінації, складно. Будь яке сучасне більш-менш велике суспільство має етнічні меншини. Особа сама, без будь якого правового впливу, має визначати свою належність чи неналежність до національної меншини. Попри право на вільне ототожнення себе з тією чи іншою національною спільнотою досить логічним і справедливим є прагнення людини до збереження етнічної самобутності, національної культури, як повноцінного надбання світової культури.

Законом України «Про національні меншини» ст. 6-15 гарантують такі права: на національно-культурну автономію; громадяни мають право у встановленому порядку відновлювати свої національні прізвище, ім'я та по батькові; мають право відповідно обиратися або призначатися на рівних засадах на будь-які посади до органів законодавчої, виконавчої, судової влади, місцевого і регіонального самоврядування, в армії, на підприємствах, в установах і організаціях; на збереження життєвого середовища у місцях їх історичного й сучасного розселення; мають право вільно обирати та відновлювати національність; громадяни, які належать до національних меншин, національні громадські об'єднання мають право у встановленому в Україні порядку вільно встановлювати і підтримувати зв'язки з особами своєї національності та їх громадськими об'єднаннями за межами України, одержувати від них допомогу для задоволення мовних, культурних, духовних потреб, брати участь у діяльності міжнародних неурядових організацій.[3]

Громадяни України всіх національностей зобов'язані дотримувати Конституції та законів України, оберігати її державний суверенітет і територіальну цілісність, поважати мови, культури, традиції, звичаї, релігійну самобутність українського народу та всіх національних меншин.[3]

Для забезпечення виконання прав та обов'язків національних меншин у Верховній Раді України створено Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин. Запорукою дотримання

Україною прав національних меншин є підтримання нею Рішення Женевської конференції (1990 р.) про пошанування державами прав національних меншин .

У той же час меншина повинна бути готова до співробітництва з державою, на території якої вона проживає.

Реалізація прав національних меншин стоїть на рівні питання національної безпеки країни. Для запобігання суперечок, щодо термінології, спекуляцій на національних почуттях, розпалювання національної ворожнечі правове поле в багатонаціональній державі повинно бути чітко прописане і добре захищене. На наш погляд необхідно вжити таких заходів : конституційно підкреслити положення про те, що будь які національні меншини є складовою Українського народу; посилити контроль за виконанням діючих законів про національні меншини; створити науково-аналітичну групу, яка буде досліджувати настрої, тенденції і паритетні умови розвитку національних і культурних потреб при Раді національної безпеки і оборони України; законодавчо закріпити заходи щодо розвитку культур національних меншин, шляхом збільшення відсотку ефірного часу на національних каналах радіо та телебачення навчальних та наукових програм про культурні надбання всіх народів світу, особливо тих, що проживають в Україні.

Список використаних джерел :

1. Конституція України №254к/96-ВР від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №30. - ст.141.
2. Газін В. Проблеми національних меншин у новітній час: Веймарська історія та реальність // Сучасність. - 1994. - № 7-8.
3. Закон України "Про національні меншини в Україні" від 25.06.1992р № 2494-ХІІ// Відомості Верховної Ради України. - 1992. - №36. - ст.529.